

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

ZÁPIS Z JEDNÁNÍ MONITOROVACÍHO A KONTROLNÍHO VÝBORU MAS VODŇANSKÁ RYBA, z.s. 1/2025

Termín konání: 25. 6. 2025

Místo konání: zasedací místnost MAS Vodňanská ryba, z.s., nám. Svobody 10, Vodňany

Čas konání: 16:00 hodin

Přítomní: dle prezenční listiny

Program:

1. Zahájení, schválení programu
2. Jmenování zapisovatele a ověřovatele zápisu
3. Ex-post evaluace realizace Integrované strategie CLLD
4. Diskuze, závěr

ad 1) Předseda Monitorovacího a kontrolního výboru přivítal přítomné členy a požádal o podepsání prezenční listiny. Na základě prezenční listiny ověřil usnášeníschopnost a zastoupení zájmových skupin a sektorů s výsledkem, že jednání Monitorovacího a kontrolního výboru je usnášeníschopné. Dále předložil návrh programu dnešního jednání tak, jak byl spolu s podkladovými materiály zaslán členům. Nikdo z přítomných neměl k programu připomínky ani doplňky.

Hlasování: všichni přítomní pro návrh

Usnesení 1/2025: Monitorovací a kontrolní výbor schvaluje program dnešního jednání.

ad 2) Přítomní členové Monitorovacího a kontrolního výboru jmenovali PhDr. Alenu Cepákovou zapisovatelkou a pana Jarmilu Kadrnoškovou ověřovatelkou zápisu.

Hlasování: všichni přítomní pro návrh

Usnesení 2/2025: Monitorovací a kontrolní výbor schvaluje zapisovatelku PhDr. Alenu Cepákovou a ověřovatelkou zápisu Jarmilu Kadrnoškovou.

ad 3) Předsedkyně předložila přítomným Ex-post evaluaci realizace Integrované strategie CLLD.

Jedná se o hodnocení práce MAS, které vyžaduje MMR. Zpráva byla členům MAS zaslána elektronicky a musí být na MMR odeslána do 30. 6. 2025.

Cílem ex-post evaluace realizace SCLLD je:

1. poskytnout jasné argumenty pro další pokračování integrovaného nástroje, respektive komunitně vedeného místního rozvoje, respektive metody LEADER v programovém období 2028+ na úrovni MAS,
2. zhodnotit relevanci nastavení (zacílení) Programových rámců SCLLD v období 2014 - 2020,

3. zhodnotit účinnost opatření navržených v Evaluační zprávě v oblasti nastavení činností a procesů realizovaných MAS Vodňanská ryba v souvislosti s implementací SCLLD v programovém období 2014 - 2020,
4. zhodnotit celkový pokrok v plnění cílů SCLLD v programovém období 2014 - 2020,
5. identifikovat a popsat výsledky intervencí realizovaných v rámci SCLLD v programovém období 2014 - 2020 v území MAS Vodňanská ryba,
6. zhodnotit a prokázat příspěvek SCLLD v programovém období 2014 - 2020 ke vzniku přidané hodnoty v území MAS Vodňanská ryba.

Výsledky evaluace

Klíčová zjištění z jednotlivých částí jsou shrnuta v následujícím přehledu.

Strategie CLLD

Strategie CLLD MAS s názvem „Lidé venkovu, venkov lidem“ pro období 2014-2020 byla zpracována v letech 2014-2015, první verze byla schválena Valnou hromadou MAS 17. 3. 2016 a následně byla strategie podána ke schválení na příslušný řídicí orgán.

V letech 2016-2019 bylo provedeno celkem 5 změn strategie. Území MAS se v době realizace SCLLD 2014-2020 nezměnilo.

MAS realizovala v období 2014-2020 tři programové rámce: Program obnovy venkova (PRV), Integrovaný regionální operační program (IROP) a Operační program Zaměstnanost (OPZ).

V PRV bylo původně šest fichí, jedna (fiche 6 – projekty Spolupráce) byla zrušena. Naopak, po doplnění PRV o článek 20, byla zavedena fiche 10 Projekty pro obce. IROP obsahoval čtyři opatření, stejně jako OP Z.

Oblast A – interní procesy a postupy implementace SCLLD na úrovni nositele CLLD

V přípravě výzev, vyhlašování výzev a příjmu žádostí se v průběhu období situace zlepšovala a problémy mizely. MAS se naučila „technice procesu“, interní postupy se už neměnily, výzvy jsme se také naučili vyhlašovat takřka bez chyb.

Potvrdila se nenahraditelnost osobních konzultací před podáním žádosti, semináře takovou konzultaci nahradit nemohou.

Administrativní kontrola projektů je činnost náročná, to platilo se zejména v IROP (v období 2021-2027 už bylo odstraněno) a trvá v PRV, byť zde jsou projekty administrativně jednodušší.

Ve výběru projektů byl problém s kritérii hodnocení, ta se postupně ustálila na taková, kde nebyly pochybnosti ani ze strany řídicích orgánů, ani při hodnocení projektů. Tím v PRV a IROP (v OPZ jsme se opírali o posudek externích hodnotitelů) byla vyřešena i nutnost jednotného hlasování výběrového orgánu.

O dobré animační činnosti svědčí to, že ve všech programových rámcích jsme alokace bezpečně vyčerpali, v PRV dokonce s „bonusem“ za řádné čerpání.

Ve financování MAS (SC 4.2 IROP) jsme zvolili několika etapový projekt tak, abychom měli zajištěno průběžné financování provozních nákladů.

Oblast B – Relevance SCLLD

Platnost východisek pro realizaci SCLLD a adekvátnost cílů a opatření aktuálním problémem v území MAS

Sedmileté období je dlouhé a zejména vnější faktory se v průběhu realizace mohou výrazně měnit. Navíc je velmi dlouhé i období, které uplyne od přípravy období do schválení SCLLD (běžně tři, čtyři roky). To je taková doba, že se mohou „minout“ základní cíle strategie. V období 2014-2020 tomu tak bylo s řešením nezaměstnanosti. V letech 2011-2013 sužovala většinu zemí EU, v době realizace strategie se snížila na minimum. Podobně nikdo nemohl předvídat epidemii covidu. Bohužel nastavení „sedmileté“ na takové změny neumožňuje dostatečně pružně reagovat.

Na změny v prostředí a aktuální potřeby může MAS do jisté míry reagovat přesuny alokací mezi jednotlivými opatřeními a fichemi.

Zásadním přínosem bylo přidání článku 20 v PRV (v MAS fiche 10), které umožnilo realizovat řadu drobných projektů v obcích.

Do jaké míry mohou finance MAS přispět k řešení problémů v území MAS?

K vyřešení problémů v území MAS není alokace v CLLD dostatečná, může přispět jen jako doplněk jiných dotačních možností (a samozřejmě vlastních prostředků žadatelů) a řešit problémy na přechodnou dobu. Navíc je podpora zaměřena jen na určitý výsek problémů, některé zásadní vůbec neřeší.

Alokace v našich výzvách přispívá k řešení „drobných problémů a potřeb“ v území. Nemůže pokrývat velké akce, navíc na řadu významných potřeb v území zaměření strategie vůbec nemíří.

Do jaké míry obsahovaly Programové rámce právě taková Opatření/Fiche, o které byl ze strany potenciálních žadatelů zájem?

V IROP bylo zaměření velmi dobré, solidně byla využita alokace ve všech opatřeních (přes konkurenci jiných dotací). Stejně tomu bylo také v OP Z.

V PRV bylo jednoznačným přínosem zařazení článku 20, kterým se PRV 2014-2020 přiblížil programu LEADER 2007-2013.

Oblast C – Výstupy a výsledky implementace SCLLD

Stav realizace SCLLD k 31. 12. 2024

V IROP byla poslední výzva vyhlášena v roce 2021, celkem bylo realizováno 14 projektů. Alokace cca 29 mil. korun byla rozdělena mezi vybrané projekty.

V OPZ se v území realizovalo 6 vybraných projektů, všechny byly dokončeny do jara 2022. Alokace cca 14 mil. korun byla rozdělena mezi vybrané projekty. Odlišná je situace v PRV, kdy v roce 2023 byla vyhlášena ještě jedna „zbytková“ výzva, pouze na fichi 10 Projekty pro obce. Celkem bylo realizováno z PRV 139 projektů, z tohoto počtu bylo 63 z fiche 10 Projekty pro obce. V PRV byla alokace pro MAS po mid-termu zvýšena z cca 24 mil. na cca 36 milionů korun. Alokace byla vyčerpána.

Jak přispěla realizace jednotlivých Opatření/Fichí Programových rámců k dosahování hodnot indikátorů?

V programových rámcích s investičními projekty lze poměrně dobře odhadnout poptávku ze strany žadatelů jen za předpokladu detailní znalosti pravidel a stabilní ekonomické situace. Příkladem je PRV a jeho hlavní indikátor – vytváření pracovních míst. V době, kdy strategie byla schvalována, byla skutečně silná potřeba pracovní místa vytvářet, o několik let později byla však potřeba spíše opačná. Měli jsme však už „splněno“, a tak jsme mohli váhu kritéria „pracovní místa“ snížit, aby se dostalo i na projekty aktuálně potřebnější.

V operačním programu podporujícím měkké projekty (OPZ) jsme mohli flexibilně reagovat na neočekávanou poptávku po financování pracovních míst na obcích.

Doporučujeme umožnit změny indikátorů vzhledem k měnící se ekonomické situaci a poptávce žadatelů a v měkkých projektech snížit počet dílčích indikátorů, tak detailní členění cílové skupiny je nepředvídatelné.

Do jaké míry byly finanční prostředky na intervence vynaloženy účelně (tj. do jaké míry intervence splnila svůj účel)?

Nízký podíl projektů vybraných, ale nerealizovaných vypovídá o výběru životaschopných projektů. Nerealizace projektů měla různý důvod, v PRV šlo nejčastěji o chybu žadatele (např. pozdě dodal doplnění), v IROP byly důvody spíše finanční (výhodnější dotace z přímé výzvy MMR, vysoké celkové náklady akce nad limit dotace apod.).

Míra uspokojování potřeb cílových skupin je dána početností těchto skupin. Ve většině výzev však podíl nevybraných projektů byl nízký, což naznačuje, že „akutní“ potřeby byly dobře plněny, přinejmenším v sektoru projektů v řádu jednotek milionů korun. Na větší projekty nemá MAS dostatečnou alokaci.

Obou těchto skutečností však bylo dosaženo také zásluhou operativního přesouvání alokace z jedné fiche nebo opatření do jiných.

Do jaké míry byly finanční prostředky na intervence vynaloženy účinně a do jaké míry přinesly i neplánované (pozitivní i negativní) účinky?

Ve všech programových rámcích byly finanční prostředky využity smysluplně a účinně, Podíl propadlých a nerealizovaných prostředků je nízký, bylo využito i bonusů za čerpání (PRV).

Neočekávané pozitivní či negativní efekty se objevují v projektech spíše komunitního charakteru (některé projekty obcí ve fichi 7 PRV, komunitní centra v IROP, projekty zaměřené na komunitní práci v OPZ).

Do jaké míry vedly intervence v jednotlivých Programových rámcích k dosahování specifických cílů Opatření/Fichí Programových rámců?

Intervence ve všech PR byly směřovány k plnění specifických cílů strategie, většinou toho, na který bylo opatření či fiche navázáno. Do jaké míry jsou cíle naplňovány, to závisí na finančních prostředcích MAS či přesněji na poměru prostředků MAS a potřeb v území, lokálně projekty napomáhají výrazně.

Mnoho realizovaných projektů přispívá vedle „hlavního“ specifického cíle dané fiche či opatření k naplňování jiných specifických cílů strategie. Platí to hlavně o projektech, na jejichž přípravě se podílel širší okruh lidí (komunitní centra, projekty veřejných prostranství apod.), tedy typické projekty vytvořené „zdola“, metodou LEADER.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

Do jaké míry vedly intervence v jednotlivých Programových rámcích k dosažení přidané hodnoty LEADER/CLLD?

Přidaná hodnota, především zapojení více lidí do přípravy projektu, synergický efekt, i posílení sociálního kapitálu, je výrazně častější u projektů, které svým charakterem spolupráci vyžadují (projekty v obcích se zapojením veřejnosti, jako jsou komunitní centra, veřejná prostranství, projekty zaměřené na komunitní práci apod.)

Inovativní projekty může MAS cíleně preferovat jen obtížně, může však přispět k jejich realizaci a následné propagaci jako příkladů dobré praxe.

Do jaké míry dochází k naplnění cílů strategie jako celku?

K plnění investičních cílů strategie (např. technická infrastruktura obcí) může MAS přispět jen dílčími projekty, úměrně prostředkům, které rozděljuje v projektech IROP nebo PRV. Významně přispívají projekty MAS k oživení života na venkově, činnosti spolků a dalších neziskových organizací, k obnovování tradic i uplatnění některých nových, inovativních nápadů. V tom je jádro činnosti MAS a LEADER.

MAS také svou činností „mimo programové rámce“ rovněž přispívá k oživení života na venkově.

Právě do těchto oblastí by měly směřovat prostředky pro MAS v příštím období, neboť na rozsáhlé investice nebudou nikdy postačující. Posílení soudržnosti na venkově může ušetřit i prostředky vynakládané státem na potírání nežádoucích jevů i do řešení sociálních nerovností a konfliktů.

Do jaké míry podpořily intervence Programu rozvoje venkova místní rozvoj ve venkovských oblastech?

V oblasti služeb a místní infrastruktury lze v období 2014-2020 konstatovat mírné zlepšení a je to také zásluhou intervencí z PRV.

Pomáhají jak intervence zemědělským podnikatelům (pracovní místa, obhospodařování zemědělské půdy, hospodaření v lesích), tak samozřejmě i podpora obcím.

Hodnotit míru zapojení obyvatel je velmi obtížné v území jako celku. Existují příklady obcí, které žijí pestrým společenským a kulturním životem, a jiné, kde se nic neděje. Závisí to na práci vedení obce (nebo ještě lépe širšího okruhu lidí, kteří se na vedení obce a organizaci akcí podílejí), na činnosti aktivních spolků, a také na věkovém složení obce.

Usnesení 3/2025: Monitorovací a kontrolní výbor schvaluje Evaluační zprávu – ex-post evaluace realizace Integrované strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Vodňanská ryba „Lidé venkovu, venkov lidem“ a pověřuje předsedkyni MAS jejím odesláním na MMR.

ad 4) V bodě Diskuze, závěr - ze strany přítomných členů MaKV nebyly vzneseny žádné připomínky. Předseda konstatovat, že mu nebyly za rok 2024 předány k přezkumu žádné podněty.

Na závěr předseda Monitorovacího a kontrolního výboru poděkoval přítomných za účast.

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Zapsala: PhDr. Alena Cepáková

Cepáková

Ověřovatelka zápisu: Jarmila Kadrnošková

Kadrnošková